C/2026/3921

1.9.2026.

PADOMES IETEIKUMS

(2026. gada 10. jūlijs),

par Grieķijas ekonomikas, sociālo, nodarbinātības, strukturālo un budžeta politiku

(C/2026/3921)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2024/1263 (2024. gada 29. aprīlis) par ekonomikas politikas efektīvu koordināciju un budžeta daudzpusēju uzraudzību un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 ([1]), un jo īpaši tās 3. panta 3. punktu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1176/2011 (2011. gada 16. novembris) par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību ([2]), un jo īpaši tās 6. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta rezolūcijas,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

tā kā:

(1) Regulā (ES) 2024/1263 ir precizēts, ka ekonomikas pārvaldības sistēmas mērķi ir veicināt stabilas un ilgtspējīgas publiskās finanses, ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi un noturību, izmantojot reformas un investīcijas, un novērst pārmērīgu valdības budžeta deficītu. Regulā noteikts, ka Padome un Komisija Eiropas pusgada kontekstā veic daudzpusēju uzraudzību saskaņā ar Līgumā par Eiropas Savienības darbību (LESD) izklāstītajiem mērķiem un prasībām. Eiropas pusgads jo īpaši ietver konkrētām valstīm adresētu ieteikumu formulēšanu un īstenošanas uzraudzību.

(2) Komisija 2025. gada 25. novembrī pieņēma atzinumu par Grieķijas 2026. gada budžeta plāna projektu. Tajā pašā datumā Komisija uz Regulas (ES) Nr. 1176/2011 pamata pieņēma 2026. gada brīdināšanas mehānisma ziņojumu, kurā Grieķija nebija minēta to dalībvalstu vidū, par kurām būs jāizstrādā padziļināts pārskats. Komisija pieņēma arī ieteikumu attiecībā uz Padomes ieteikumu par eurozonas ekonomikas politiku, ieteikumu attiecībā uz Padomes ieteikumu par cilvēkkapitālu Eiropas Savienībā, kā arī priekšlikumu attiecībā uz 2026. gada vienoto nodarbinātības ziņojumu, kurā analizēta nodarbinātības pamatnostādņu un Eiropas sociālo tiesību pīlāra principu īstenošana. Ieteikumu par eurozonas ekonomikas politiku ([3]) Padome pieņēma 2026. gada 21. aprīlī un vienoto nodarbinātības ziņojumu un ieteikumu par cilvēkkapitālu – 2026. gada 9. martā.

([1]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/1263 (2024. gada 29. aprīlis) par ekonomikas politikas efektīvu koordināciju un budžeta daudzpusēju uzraudzību un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (OV L, 2024/1263, 30.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

([2]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 1176/2011 (2011. gada 16. novembrī), ar ko izveido Atveseļošanas un noturības mehānismu (OV L 306, 23.11.2011., ELI:http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj).

([3]) OV C, C/2026/2434, 28.4.2026., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj.

(3) Komisija 2025. gada 29. janvārī publicēja Konkurētspējas kompasu – stratēģisku satvaru, kura mērķis ir nākamajos piecos gados palielināt Savienības globālo konkurētspēju. Tajā ir noteikts, ka būtiski ilgtspējīgas ekonomikas izaugsmes pīlāri ir trīs pārmaiņu imperatīvi – inovācija, dekarbonizācija un konkurētspēja – un drošība. Kopš Konkurētspējas kompasa publicēšanas tas ir izmantots Eiropas pusgada darbā, proti, ar tā palīdzību ir nodrošināts, ka dalībvalstu ekonomikas politika atbilst ES stratēģiskajiem mērķiem un ka tiek izveidota vienota pieeja ekonomikas pārvaldībai, kas visā Savienībā veicina ilgtspējīgu izaugsmi, inovāciju un noturību.

(4) 2026. gadā Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgads turpinās vienlaikus ar Atveseļošanas un noturības mehānisma (ANM) noslēguma posma īstenošanu ([4]). Dažos pēdējos gados atveseļošanas un noturības plāniem (ANP) līdztekus kohēzijas politikas finansējumam ir bijusi būtiska nozīme, lai rezultatīvi sasniegtu Eiropas pusgada politikas prioritātes, jo šie plāni bija nepieciešami, lai efektīvi pievērstos visām problēmām, kas konstatētas iepriekšējos ciklos konkrētām valstīm adresētajos attiecīgajos ieteikumos, vai arī būtiskai to daļai, un Eiropas kohēzijas politikas finansētajās programmās bija jāņem vērā konkrētai valstij adresētie ieteikumi. Tuvojoties ANM darbības beigām, joprojām ir būtiski saglabāt un izmantot saskaņā ar to atbalstītās un īstenotās reformas, tostarp nolūkā nodrošināt konsekvenci un nepārtrauktību starp ANP un turpmākajiem VRP plāniem.

(5) Komisija 2026. gada 3. jūnijā publicēja 2025. gada ziņojumu par Grieķiju. Tajā tika izvērtēts, kā Grieķija īstenojusi 2025. gadā konkrētai valstij adresētos ieteikumus un kā tā īsteno ANP. Pamatojoties uz minēto izvērtējumu, ziņojumā par valsti tika identificētas visneatliekamākās problēmas, ar kurām saskaras Grieķija. Tajā bija arī novērtēts Grieķijas progress Eiropas sociālo tiesību pīlāra īstenošanā un Savienības pamatmērķrādītāju sasniegšanā nodarbinātības, prasmju un nabadzības, kā arī sociālās atstumtības mazināšanas jomā, kā arī progress Apvienoto Nāciju Organizācijas ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanā.

(6) Komisija saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 5. pantu izstrādāja padziļināto pārskatu par Grieķiju. Komisijas dienesti minētās regulas piemērošanas nolūkiem sagatavoja novērtējumu par Grieķijas makroekonomisko neaizsargātību, un tā galvenie konstatējumi tika publicēti 2026. gada 20. maijā ([5]). Komisija 2026. gada 3. jūnijā secināja, ka Grieķijā vairs nepastāv makroekonomikas nelīdzsvarotība. Konkrēti, neaizsargātība, kas saistīta ar valsts un ārējo parādu, pēdējos gados ir samazinājusies, ko veicina stabils IKP pieaugums, un budžeta pārpalikumi vēl vairāk veicina valsts parāda samazināšanos; banku bilances ir uzlabojušās; tekošā konta deficīts joprojām ir ievērojams, bet tā izdevīgais finansējums mazina ārējās ilgtspējas riskus. Grieķija ir īstenojusi attiecīgās reformas, lai samazinātu savu ilgstošo neaizsargātību. Lai gan valdības parāda attiecība pret IKP joprojām ir augsta, tā turpināja samazināties piesardzīgas fiskālās politikas un IKP pieauguma dēļ, kas arī veicināja negatīvās neto starptautisko investīciju pozīcijas uzlabošanos. Paredzams, ka gan valsts parāda, gan ārējā parāda attiecība turpinās samazināties. Tekošā konta deficīts joprojām ir augsts, un nav sagaidāms, ka šogad tas uzlabosies, taču paredzams, ka lielu daļu no tā segs ES finansējums un privātais finansējums, kas nerada parādsaistības. Darba tirgus ir uzlabojies, bezdarba līmenim arvien vairāk samazinoties un sasniedzot zemāko līmeni kopš 2009. gada. Bankas pēdējos gados ir sakārtojušas savas bilances. Tomēr to ienākumus nenesošo aizdevumu pārstrukturēšana, kurus apkalpotāji tur ārpus banku sektora, joprojām norit lēni. Visumā politikas progress ir bijis ievērojams, un ir novērstas galvenās ievainojamības: valdība veikusi plašu pasākumu klāstu, lai uzlabotu uzņēmējdarbības vidi, darba tirgu un nodokļu administrēšanu. Raugoties nākotnē, stabilas fiskālās politikas saglabāšana palīdzētu vēl vairāk samazināt valsts parādu, un, lai gan joprojām pastāv strukturālas problēmas saistībā ar darba ražīgumu, Eiropas pusgads nodrošinās satvaru strukturālo reformu progresa uzraudzībai.

(7) Padome 2025. gada 21. janvārī pēc Komisijas novērtējuma un ieteikuma pieņēma ieteikumu, ar ko apstiprina Grieķijas valsts vidēja termiņa fiskāli strukturālo plānu ([6]). Plāns aptver laikposmu 2025.–2028. gadam un atspoguļo fiskālo korekciju četru gadu garumā. Padome ieteica šādus neto izdevumu maksimālos pieauguma tempus: 3,7 % 2025. gadā, 3,6 % 2026. gadā, 3,1 % 2027. gadā un 3,0 % 2028. gadā, un tiem atbilstošie maksimālie kumulatīvie pieauguma tempi, kas aprēķināti attiecībā pret 2023. bāzes gadu, ir 6,5 % 2025. gadā, 10,3 % 2026. gadā, 13,7 % 2027. gadā un 17,1 % 2028. gadā.

([4]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/241 (2021. gada 12. februāris), ar ko izveido Atveseļošanas un noturības mehānismu (OV L 57, 18.2.2021., 17. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

([5]) SWD(2026) 137 final.

([6]) Padomes Ieteikums (2025. gada 21. janvāris), ar ko apstiprina Grieķijas vidēja termiņa fiskāli strukturālo plānu (OV C, C/2025/661, 10.2.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/661/oj).

(8) Krievijas agresijas karš pret Ukrainu un tā sekas ir eksistenciāls pārbaudījums Eiropas Savienībai. Komisija ir aicinājusi dalībvalstis pieprasīt koordinēti iedarbināt Stabilitātes un izaugsmes pakta valsts izņēmuma klauzulu, lai atbalstītu ES centienus panākt strauju un būtisku aizsardzības izdevumu palielinājumu ([7]), un Eiropadome 2025. gada 6. marta sanāksmē atzinīgi novērtēja šo priekšlikumu. Pēc Grieķijas lūguma Padome 2025. gada 8. jūlijā pēc Komisijas ieteikuma pieņēma ieteikumu, kas ļauj Grieķijai novirzīties no ieteiktajiem maksimālajiem neto izdevumu pieauguma tempiem ([8]). Laikposms, kad tiek aktivizēta valsts izņēmuma klauzula (2025–2028), ļauj Grieķijai pārskatīt valdības izdevumu prioritātes vai palielināt valdības ieņēmumus, lai ilgstoši lielāki aizsardzības izdevumi neapdraudētu fiskālo ilgtspēju vidējā termiņā.

(9) Grieķija 2026. gada 30. aprīlī iesniedza 2026. gada progresa ziņojumu ([9]), kurā iztirzāja ieteikto maksimālo neto izdevumu pieauguma tempu ievērošanu un tādu reformu un investīciju īstenošanu, ar kurām reaģē uz galvenajām problēmām, kuras Eiropas pusgadā konstatētas konkrētai valstij adresētajos ieteikumos. Gada progresa ziņojums atspoguļo arī Grieķijas pienākumu divreiz gadā ziņot par panākto progresu atveseļošanas un noturības plāna īstenošanā saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 27. pantu.

(10) Reālā IKP pieaugums 2025. gadā bija 2,1 %, un SPCI inflācija bija 2,9 %. Komisijas 2026. gada pavasara prognozē paredzēts, ka reālais IKP 2026. gadā palielināsies par 1,8 % un 2027. gadā par 1,6 %, taču SPCI inflācija 2026. gadā plānota 3,7 % apmērā un 2027. gadā 2,4 % apmērā.

(11) Saskaņā ar *Eurostat* sniegtajiem datiem ([10]) Grieķijas vispārējās valdības budžeta pārpalikums pieauga no 1,3 % no IKP 2024. gadā līdz 1,7 % no IKP 2025. gadā, vienlaikus primārais pārpalikums pieauga no 4,8 % no IKP uz 4,9 % IKP 2025. gadā. Pārpalikuma pieaugums 2025. gadā galvenokārt atspoguļo mazākus procentu izdevumus un ierobežotus kārtējos izdevumus, kā arī lielākus PVN ieņēmumus, neraugoties uz ekspansīvu pasākumu īstenošanu (0,6 % no IKP), tostarp sociālā nodrošinājuma iemaksu samazināšanu, augstākām algām publiskajā sektorā un mērķtiecīgu atbalstu mājsaimniecībām. Pamatojoties uz politikas pasākumiem, kas bija zināmi prognozes termiņa datumā, Komisijas 2026. gada pavasara prognozē paredzēts, ka pārpalikums 2026. gadā būs 0,8 % no IKP un 2027. gadā – 0,6 % no IKP. Pārpalikuma samazinājums 2026. gadā galvenokārt atspoguļo ietekmi, ko rada nodokļu samazinājumi (iedzīvotāju ienākuma nodoklis, īpašuma nodoklis un PVN), pensiju un publiskā sektora algu pieaugums, kā arī lielāki izdevumi aizsardzībai un pagaidu enerģētikas atbalsta pasākumi. Turpmākais pārpalikuma samazinājums 2027. gadā galvenokārt atspoguļo ekspansīvās 2026. gada fiskālās paketes ietekmi visa gada garumā, turpmāku sociālā nodrošinājuma iemaksu samazinājumu un papildu publiskā sektora algu pieaugumu.

(12) Saskaņā ar Komisijas aplēsēm fiskālā nostāja ([11]), kura ir ietverti gan valsts, gan ES finansētie izdevumi, 2025. gadā bija ekspansīva, proti, 0,8 % no IKP. Tiek prognozēts, ka 2026. gadā tā būs ekspansīva, proti, 2,8 % no IKP, bet 2027. gadā – ierobežojoša, proti, 1,5 % no IKP.

([7]) Komisijas paziņojums "Iespējas rašana palielināt aizsardzības izdevumus Stabilitātes un izaugsmes pakta ietvaros", Brisele, 19.3.2025., C(2025) 2000 final.

([8]) Padomes Ieteikums (2025. gada 8. jūlijs), ar ko Grieķijai ļauj novirzīties no neto izdevumu maksimālajiem pieauguma tempiem, kurus noteikusi Padome saskaņā ar Regulu (ES) 2024/1263 (Valsts izņēmuma klauzulas iedarbināšana) (OV C, C/2025/3965, 20.8.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3965/oj).

([9]) 2026. gada progresa ziņojumi ir pieejami https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en.

([10]) *Eurostat* euro rādītāji, 22.4.2026.

([11]) Fiskālā nostāja tiek definēta kā vispārējās valdības pamata budžeta stāvokļa izmaiņas pret iepriekšējo gadu. Tās mērķis ir novērtēt ekonomikas stimulu, ko rada fiskālā politika – gan tā, kas attiecas uz valsts finansējumu, gan tā, kas attiecas uz finansējumu no ES budžeta. Fiskālā nostāja tiek mērīta kā starpība starp i) vidēja termiņa potenciālo izaugsmi un ii) primāro izdevumu izmaiņām, atskaitot diskrecionāros ieņēmumu pasākumus un ietverot izdevumus, ko finansē ar neatmaksājamu atbalstu (dotācijām) no Atveseļošanas un noturības mehānisma un citiem Savienības fondiem.

(13) Saskaņā ar *Eurostat* sniegtajiem datiem ([12]) Grieķijas vispārējās valdības parāds samazinājās no 154,2 % no IKP 2024. gada beigās līdz 146,1 % no IKP 2025. gada beigās. Parāda attiecības samazinājumu 2025. gadā galvenokārt noteica nominālā IKP pieaugums un budžeta pārpalikums. Pamatojoties uz politikas pasākumiem, kas bija zināmi prognozes termiņa datumā, Komisijas 2026. gada pavasara prognoze paredz, ka parāda attiecība pret IKP līdz 2026. gada beigām samazināsies līdz 140,7 %, bet līdz 2027. gada beigām – līdz 134,4 %.

(14) Saskaņā ar *Eurostat* datiem ([13]) kopējie vispārējās valdības aizsardzības izdevumi Grieķijā 2025. gadā bija 2,4 % no IKP, kas atbilst pieaugumam par 0,2 procentpunktiem no IKP salīdzinājumā ar 2024. atsauces gadu. Saskaņā ar Komisijas 2026. gada pavasara prognozi tie 2026. gadā būs 2,6 % no IKP, kas atbilst pieaugumam par 0,4 procentpunktiem no IKP salīdzinājumā ar 2024. gadu ([14]).

(15) Savienība joprojām saskaras ar energoapgādes traucējumu un paaugstināta cenu svārstīguma risku, ko saasina ģeopolitiskā spriedze, kura ietekmē globālos naftas un gāzes tirgus. 2022.–2023. gada enerģētiskās krīzes laikā gūtā pieredze liecina, ka plaši pasākumi, kas nav mērķorientēti, rada lielas fiskālās izmaksas un ir sociāli un ekonomiski neefektīvi. Kopš 2026. gada februārī sākās karš Tuvajos Austrumos, Grieķija ir pieņēmusi fiskālās politikas pasākumus, lai mazinātu augsto enerģijas cenu ietekmi uz mājsaimniecībām un uzņēmumiem ([15]). Pie tiem pieder sociālo pārvedumu un cenu atbalsta pasākumu kombinācija, konkrēti, nemērķorientēta subsīdija dīzeļdegvielai (0,16 EUR par litru) un mērķorientēts degvielas kupons, kas laikposmā no 2026. gada aprīļa līdz maijam nodrošina 50–60 EUR par transportlīdzekli, kā arī mērķorientēta mēslošanas līdzekļu subsīdija lauksaimniekiem, kas sedz 15 % no lauksaimniecības nozares izmaksām laikposmā no 2026. gada aprīļa līdz augustam. Papildu atbalstā ir iekļauts vienreizējs mērķtiecīgs pārvedums ģimenēm ar bērniem (150 EUR par bērnu) un kompensācija prāmju operatoriem, lai ierobežotu transporta izmaksas. Saskaņā ar Komisijas 2026. gada pavasara prognozi šo pasākumu fiskālās izmaksas 2026. gadā būs mazākas par 0,2 % no IKP. Komisija lēš, ka šiem pasākumiem, ja tie paliktu spēkā līdz 2026. gada beigām, fiskālās izmaksas 2026. gadā sasniegs 0,6 % no IKP.

(16) Pamatojoties uz Komisijas aprēķiniem, neto izdevumi Grieķijā 2025. gadā pieauga par 3,0 % un 2024. un 2025. gada kumulatīvais pieaugums bija 2,8 %. Neto izdevumu pieaugums 2025. gadā ir mazāks par ieteikto maksimālo pieaugumu. Aplūkojot 2024. un 2025. gadu kopā, tiek prognozēts, ka kumulatīvais neto izdevumu pieauguma temps arī būs mazāks par ieteikto maksimālo pieauguma tempu.

(17) Pamatojoties uz Komisijas aprēķiniem, tiek prognozēts, ka neto izdevumi Grieķijā 2026. gadā pieaugs par 7,3 % un 2024., 2025. un 2026. gada kumulatīvais pieaugums būs 10,4 %. Prognozētais neto izdevumu pieaugums 2026. gadā ir lielāks par ieteikto maksimālo pieauguma tempu un atbilst novirzei 1,5 % apmērā no IKP gada griezumā. Aplūkojot 2024., 2025. un 2026. gadu kopā, arī prognozētais kumulatīvais neto izdevumu pieauguma temps pārsniegs ieteikto maksimālo pieauguma tempu, kas kumulatīvi atbilst novirzei 0,2 % apmērā no IKP. Tomēr prognozētā novirze ir valsts izņēmuma klauzulas elastības robežās, pamatojoties uz pašreizējām aizsardzības izdevumu prognozēm.

(18) Nodokļu un muitas administrēšanas centralizācijai un digitalizācijai ir bijusi būtiska nozīme nodokļu saistību izpildes palielināšanā, ieviešot digitālos rīkus un stiprinot atbilstības sistēmas, arī ANP ietvaros, kas ir palīdzējis ievērojami samazināt PVN saistību izpildes iztrūkumu. Lai šis progress turpinātos, ir būtiski saglabāt investīcijas, tostarp IT sistēmas, kas izstrādātas ar ANM atbalstu, piešķirot pietiekamus resursus sistēmu uzturēšanai un iekšējam personālam. Tajā pašā laikā nodokļu sistēmā joprojām ir liels skaits nodokļu izdevumu (1 236 gadījumi 2025. gadā) ar ievērojamu ietekmi uz budžetu, kas palielina nodokļu sistēmas sarežģītību un ietekmē iekasēšanas efektivitāti. Sistemātiska nodokļu izdevumu novērtēšana sagatavotu nodokļu izdevumu racionalizāciju, tādējādi uzlabojot nodokļu sistēmas vispārējo pārredzamību un atbalstot fiskālo ilgtspēju. Turpmāki centieni nepieciešami arī muitas administrācijā. Lai gan patlaban notiekošā muitas administrācijas centralizācija ir palielinājusi muitas ieņēmumus par spīti mazākam kopējam importam, izpildi un ieņēmumu iekasēšanu vēl vairāk uzlabotu pārbaužu centralizācijas pabeigšana, darbības spēju stiprināšana un infrastruktūras paplašināšana galvenajos ievešanas punktos, tostarp Pirejas ostā.

([12]) *Eurostat* euro rādītāji, 22.4.2026.
([13]) *Eurostat*, valdības izdevumi pēc valdības funkciju klasifikācijas (*COFOG*).
([14]) NATO aizsardzības izdevumu definīcija atšķiras no valdības funkciju klasifikācijā (*COFOG*) lietotās aizsardzības izdevumu definīcijas. Turklāt atšķirības varētu izraisīt arī izdevumu, jo īpaši ar militāro ekipējumu saistītu izdevumu, ierakstīšanas laiks, tāpēc ka NATO pārskatos netiek ievēroti nacionālo kontu noteikumi par ierakstīšanas laiku.
([15]) Tas atspoguļo situāciju Komisijas 2026. gada pavasara prognozes termiņa datumā (2026. gada 4. maijs).

(19) Grieķija ir turpinājusi veikt pasākumus valsts pārvaldes modernizācijai. Pēc ievērojamām korekcijām, kas tika veiktas pēc 2010. gada, valsts pārvaldes lielums un izmaksas kopumā ir pieskaņotas ES vidējam rādītājam. Grieķijas publiskā sektora algu izdevumi 2025. gadā saglabājās stabili 10,2 % apmērā no IKP, kas ir nedaudz zem ES vidējā rādītāja (10,3 % no IKP). Lai to saglabātu, ir svarīgi turpināt piemērot vienoto algu sistēmu, vienlaikus saglabājot pašreizējo darbinieku, arī pagaidu darbinieku, skaitu. Atveseļošanas un noturības plānā ir ietverti pasākumi publiskās pārvaldes efektivitātes uzlabošanai, arī 2023. gadā pieņemtā daudzlīmeņu pārvaldības sistēma, kurai būtu jānodrošina labāka koordinācija starp centrālajām, reģionālajām un vietējām pārvaldes iestādēm, piemēram, ūdens resursu apsaimniekošanā un civilajā aizsardzībā. Sagaidāms, ka Grieķija sāks piemērot pārvaldības sistēmu, tiklīdz tā būs pieņēmusi kodificētu tiesību aktu, ar kuru visi reģionālās un vietējās pārvaldes pienākumi tiks apvienoti vienotā tiesiskajā regulējumā, kas, paredzams, stāsies spēkā 2026. gadā.

(20) Ir panākts progress ieņēmumus nenesošu aizdevumu samazināšanā banku bilancēs, bet atlikušo INA noregulēšana, ar ko pašlaik nodarbojas galvenokārt kredītu apkalpotāji, ir noritējusi lēni. Juridiski šķēršļi, piemēram, ilgā strīdu izšķiršana tiesā pirms un pēc izsoles, noved pie zemas trešo personu intereses un nesekmīgām izsolēm, kas aizkavē nodrošinājuma realizāciju. Iepriekš minētie kavējumi realizācijas procesā un no tiem izrietošā potenciālo pircēju atturēšana no dalības izsolēs apdraud parādu noregulējuma sistēmas vispārējo efektivitāti, vienlaikus samazinot arī reālo īpašumu piedāvājumu. Kavēšanās saasina arī mājokļu pieejamības krīzi, jo daudzi brīvi mājokļi ir saistīti ar parādu piedziņas procesiem. Nesen pieņemtie procesuālie pasākumi ar mērķi risināt iepriekš minētās problēmas, paātrinot strīdu izšķiršanu pirms un pēc izsoles, ir, piemēram, i) procedūru vienkāršošana, ii) pasākumi, lai izvairītos no nesamērīgas ar izpildi saistītas tiesvedības koncentrācijas lielpilsētu teritorijās, un iii) digitāla platforma, ar kuru panākt, ka tiesas sēžu datumus var noteikt pēc ievērojami īsāka laika; tomēr par to efektivitāti vēl nav iespējams pārliecināties.

(21) Joprojām ir būtiski sistemātiski, jēgpilni un savlaicīgi iesaistīt vietējās un reģionālās pašvaldības, sociālos partnerus, pilsonisko sabiedrību un citas attiecīgās ieinteresētās personas, lai nodrošinātu plašu līdzdalību sekmīgā Savienības finansēšanas instrumentu īstenošanā, kā arī Eiropas pusgada kontekstā.

(22) Grieķijā kohēzijas politikas programmu īstenošana, kas aptver atbalstu no Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF), Taisnīgas pārkārtošanās fonda (TPF), Eiropas Sociālā fonda Plus (ESF+) un Kohēzijas fonda (KF), pārsniedz ES līmeņa vidējo tempu gan projektu atlases, gan maksājumu ziņā. Ir svarīgi saglabāt pašreizējo tempu, vienlaikus maksimāli palielinot investīciju ietekmi uz vietas. Grieķija jau veic pasākumus saskaņā ar savām kohēzijas politikas programmām, lai palielinātu konkurētspēju un paātrinātu izaugsmi. Tomēr, iespējams, būs jāpievērš papildu uzmanība pasākumu īstenošanai dažās jomās, tostarp tajās, kas saistītas ar inovāciju, atkritumu apsaimniekošanu, sabiedrisko pilsētas transportu, dzelzceļiem un vietējiem apstākļiem pielāgotiem pasākumiem, kas saglabātu cilvēkkapitālu ārpus galvaspilsētas reģiona un risinātu demogrāfiskās lejupslīdes problēmu mazāk attīstītos reģionos. Ir būtiski nodrošināt, lai ātri un efektīvi tiktu īstenotas jaunās investīcijas, ko Grieķija ir identificējusi kohēzijas politikas fondu vidusposma pārskatīšanā, jo īpaši tās, kas saistītas ar piecām Vidusposma pārskatīšanas regulā ([16]) noteiktajām prioritātēm.

(23) Grieķija saskaras ar vairākām problēmām, kas saistītas ar regulatīvo slogu, šķēršļiem ienākšanai produktu un pakalpojumu tirgos, pētniecības politikas sadrumstalotību, ilgstošu tiesvedību un nenoteiktību, jo trūkst plānu, kuros būtu noteikti zemes izmantošanas veidi.

([16]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2025/1914 (2025. gada 18. septembris), ar ko groza Regulas (ES) 2021/1058 un (ES) 2021/1056 attiecībā uz īpašiem pasākumiem stratēģisku problēmu risināšanai vidusposma pārskatīšanas kontekstā.

(24) Grieķija ir uzlabojusi savu tiesisko regulējumu un ieviesusi digitālos rīkus, kas ļauj racionalizēt uzņēmumu mijiedarbību ar valsti, piemēram, vienkāršojot un digitalizējot uzņēmumu izveides un darbības licencēšanas procesu. Tomēr Grieķijas uzņēmumi joprojām uzskata, ka nepieciešamā atbilstība uzņēmējdarbības noteikumiem lielā mērā kavē investīcijas, kā to apliecina Eiropas Investīciju bankas veiktie apsekojumi. Vides atļauju piešķiršanā joprojām ir iesaistīti vairāki dienesti, un tiek pieliktas pūles, lai samazinātu apstiprināšanas laiku. Viens no iemesliem ir tāds, ka tiesiskais regulējums nav pabeigts, jo vēl nav pieņemti visi sekundārie tiesību akti, kas ļautu atvieglot atļauju piešķiršanas procesu nebūtisku izmaiņu gadījumā. Turklāt pietiekami cilvēkresursi un pilnīga elektroniskā vides reģistra un saistīto atļauju piešķiršanas procesu digitalizācija visiem iesaistītajiem dienestiem palīdzētu paātrināt vides atļauju piešķiršanu. Arī koncesijas līgumu tiesiskais regulējums attiecībā uz jūras piekrasti ir novecojis un kavē investīcijas esošajā un jaunā infrastruktūrā. Sevišķi infrastruktūrai, kas saistīta ar rūpnieciskām, ieguves un citām atbalsta darbībām, nāktu par labu atsevišķs tiesiskais regulējums, ņemot vērā ļoti sarežģītās drošības un vides prasības. Kopumā izsmeļoši regulatīvās ietekmes novērtējumi būtu piemērots instruments nepamatota regulatīvā sloga apzināšanai un novēršanai. Paredzams, ka kadastrālās kartēšanas pabeigšana un tās rezultātu integrēšana publiskās un nodokļu administrācijas informācijas pamatsistēmā atvieglos administratīvo slogu privātajam sektoram, tostarp lauksaimniekiem.

(25) Profesionālo pakalpojumu sniedzējiem, proti, juristiem, arhitektiem, būvinženieriem un grāmatvežiem, ir jāievēro stingri noteikumi, kas ietekmē iekšzemes un pārrobežu pakalpojumu sniegšanu (tostarp ieceļošanas prasības; daudzdisciplīnu prakses un reklāmas ierobežojumi; teritoriālie ierobežojumi; kā arī dažos gadījumos fiksētas pakalpojumu cenas). Starp šiem profesionālo pakalpojumu sniedzējiem ir arī maz uzņēmumu, kas pārtrauc darbību. Tāpat joprojām pastāv regulatīvi ierobežojumi attiecībā uz ES iekšējo tirdzniecību, jo īpaši attiecībā uz ienākšanu mazumtirdzniecībā, zonējuma un licencēšanas prasībām. Farmācijas nozare joprojām darbojas saskaņā ar stingriem uzņēmējdarbības uzsākšanas noteikumiem, tostarp atkarībā no iedzīvotāju skaita un ģeogrāfiskajiem ierobežojumiem. Arī transporta un telekomunikāciju nozarē uzņēmējdarbības uzsākšanas noteikumi ir ierobežojošāki nekā ES kopumā. Vienotā tirgus kontekstā ienākšanas un uzņēmējdarbības uzsākšanas izmaksas ārvalstu investoriem un pakalpojumu sniedzējiem palielina biežas izmaiņas nodokļu noteikumos, augstas atbilstības nodrošināšanas izmaksas un regulatīvie šķēršļi. Šie ierobežojumi ir īpaši izteikti profesionālo pakalpojumu un mazumtirdzniecības, kā arī transporta un tīklu nozarēs.

(26) Pētniecības politikas pārvaldība un finansējuma avoti joprojām ir sadrumstaloti pa vairākām Grieķijas ministrijām un publiskajām struktūrām, un koordinācija starp šīm struktūrām ir bijusi vāja. Attiecībā uz piekļuvi finansējumam riska kapitāla investīcijas joprojām ir krietni zemākas par ES vidējo rādītāju un vietējo privāto kapitālu, nav attīstīts izaugsmes riska kapitāla tirgus. Tas atspoguļo paļaušanos uz valsts atbalstītām iniciatīvām, nevis pilnvērtīgiem privātiem tirgiem. Tajā pašā laikā, lai gan piekļuve finansējumam sagatavošanas posmā kopumā ir tāda pati kā ES līdziniekiem, finansējuma ierobežojumi iestājas, tiklīdz jaunuzņēmumi sasniedz agrīno posmu vai izaugsmes posmu. Turklāt, lai gan publiskais atbalsts pētniecībai un izstrādei uzņēmumos ir palielinājies, privātā sektora izdevumi joprojām ievērojami atpaliek no ES vidējā rādītāja. Turpmāk aizvien būs svarīgi stiprināt pētniecības politikas pārvaldību un nodrošināt ilgtermiņa finansējumu pētniecībai un izstrādei. Grieķijas uzņēmumu finansiālās grūtības vēl vairāk saasina maksājumu kavējumi, sevišķi no publiskā sektora. To MVU īpatsvars, kuriem laikus nesamaksā publiskās struktūras, ievērojami pārsniedz ES vidējo rādītāju (33 % salīdzinājumā ar 20 %).

(27) Grieķijas inovācijas potenciālu vēl vairāk kavē tas, ka uzņēmumi, jo īpaši MVU, joprojām maz izmanto digitālās tehnoloģijas. Neraugoties uz panākto progresu, MVU digitalizācija joprojām atpaliek no ES vidējā rādītāja (55,95 % salīdzinājumā ar 71,39 % 2025. gadā). Uzņēmumi kopumā atpaliek arī svarīgu digitālo tehnoloģiju, piemēram, mākslīgā intelekta (MI), mākoņdatošanas un datu analīzes, ieviešanā.

(28) Grieķija ir guvusi tālākus panākumus tiesu sistēmas efektivitātes un lietderības uzlabošanā, grozot Civilprocesa kodeksu, lai uzlabotu civillietu un komerclietu izskatīšanu pirmajā un apelācijas instancē un saistībā ar izpildi, kā arī lai digitalizētu tiesas procesus, kā arī pieņemot jaunus jurisdikcijas noteikumus attiecībā uz strīdiem, kas izriet no publiskā iepirkuma procedūrām. Ir sagatavots alternatīvas strīdu izšķiršanas mehānismu kodekss, kura darbības joma attieksies arī uz tādu strīdu izšķiršanu, kuri ir saistīti ar publisko iepirkumu, taču šis kodekss vēl nav ieviests. Lai gan nesen ir ieviesti vairāki digitālās justīcijas rīki, informācijas tehnoloģiju integrācija tiesvedībā joprojām ir nepilnīga, jo tā joprojām attiecas tikai uz vairākām tiesām un neaptver visas darbplūsmas. Tiesvedības ilgums civiltiesās, krimināltiesās un administratīvajās tiesās joprojām ir viens no lielākajiem ES, radot ievērojamu neizskatīto lietu skaitu, kas jo īpaši ietekmē līgumisko tiesību un īpašumtiesību izpildi, izpildes procedūru īstenošanu un publiskā iepirkuma strīdu izšķiršanu, lai gan neseno reformu rezultātā ir panākts progress. Turklāt situāciju ir iespējams tālāk uzlabot, pārskatot tiesisko regulējumu par tiesu organizāciju un tiesnešu statusu.

(29) Pašlaik apstiprināti vietējie pilsētplānojumi aptver tikai aptuveni 20 % Grieķijas teritorijas. Konkrētu zemes izmantošanas veidu nepastāvēšana ir radījusi nenoteiktību attiecībā uz atļauto saimniecisko darbību un neoficiālu būvniecību, kas savukārt izraisa neilgtspējīgu spiedienu uz vidi un infrastruktūru. Lai gan Grieķija ir panākusi ievērojamu progresu pilsētu plānu izstrādē, izmantojot ANM, reforma ir jāpabeidz, lai palīdzētu paātrināt investīcijas.

(30) Neraugoties uz aizvien lielāku atjaunīgās enerģijas īpatsvaru kopējā elektroenerģijas ražošanas struktūrā, Grieķija joprojām ir ļoti atkarīga no fosilās degvielas. Elektroenerģijas vairumtirdzniecības cenas ir svārstīgas, un svārstīgumu palielina ģeopolitiskās tendences; Grieķijā tas ir īpaši izteikti tāpēc, ka elektroenerģijas ražošana ir lielā mērā atkarīga no dabasgāzes. Grieķijas ANM ir ietvertas vairākas reformas un investīcijas, arī uzglabāšanas jaudas palielināšana, kas, paredzams, paātrinās dekarbonizāciju. Atjaunīgās enerģijas ražošanas jaudu var palielināt, pievienojot atkrastes vēja enerģiju, un šim nolūkam paredzēto teritoriju noteikšana ir būtisks solis tās attīstības veicināšanā. Tomēr ir vajadzīgi turpmāki pasākumi, lai samazinātu Grieķijas atkarību no fosilās degvielas un pazeminātu elektroenerģijas cenas, piemēram, nosakot teritorijas atkrastes vēja enerģijas attīstībai, veicinot pieprasījumreakciju un paātrinot viedo skaitītāju ieviešanu, pabeidzot salu starpsavienojumus, samazinot sadales tīkla zudumus un pazeminot izmaksas, kas galapatērētājam jāsedz elektroenerģijas mazumtirgotāju parādu dēļ.

(31) Grieķija turpina saglabāt vairākas fosilās degvielas subsīdijas, piemēram, rūpnieciskajiem lietojumiem, attiecībā uz kuriem nav noteikts detalizēts grafiks pakāpeniskai šo subsīdiju izbeigšanai līdz 2030. gadam. Tāpēc par prioritāti varētu uzskatīt pakāpenisku fosilās degvielas subsīdiju atcelšanu, ar kurām nav iecerēts mazināt enerģētisko nabadzību un kuras neuzlabo energoapgādes drošību, taču kavē elektrifikācijas procesu un nav būtiskas rūpniecības konkurētspējas kontekstā. Grieķijā enerģijas nodokļi dažkārt ir izdevīgāki dabasgāzei, nevis elektroenerģijai, kas var sekmēt neviennozīmīgu cenas signālu, ņemot vērā arvien lielāko atjaunīgo energoresursu īpatsvaru kopējā elektroenerģijas ražošanā. Galīgās enerģijas cenas fosilajai degvielai ir zemākas nekā elektroenerģijas cenas, un Grieķija ir to ES dalībvalstu vidū, kurās ir visaugstākā elektroenerģijas un gāzes cenu attiecība. Turklāt Grieķija joprojām ir ES valsts, kurā dīzeļdegvielas akcīzes nodokļi ir īpaši zemi salīdzinājumā ar benzīna akcīzes nodokļiem, lai gan dīzeļdegviela ir videi kaitīgāka. Tāpēc enerģijas nodokļu pārfokusēšana apvienojumā ar pakāpenisku fosilās degvielas subsīdiju atcelšanu varētu nodrošināt spēcīgākus stimulus elektrifikācijai. Visbeidzot, mērķtiecīgāka ieņēmumu avotu (piemēram, emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas) izmantošana ļautu piešķirt pietiekamus resursus galvenajām atbalsta shēmām (piemēram, atjaunīgo energoresursu kontam), kā arī vēl vairāk sekmēt rūpniecības un transporta nozares dekarbonizāciju, kas tālāk veicinātu Grieķijas zaļo pārkārtošanos taisnīgā un iekļaujošā veidā.

(32) Lai gan Grieķijā ir viens no vecākajiem transportlīdzekļu parkiem ES, tās pilsētas autobusu parks pēdējos gados ir būtiski atjaunots, ieviešot lielu skaitu elektrisko autobusu. Grieķijas transporta nozare ir viena no galvenajām valsts CO_2 emitētājām. Grieķijai nāktu par labu visaptverošas stratēģijas, tostarp investīciju plāna un reformu, izstrāde, lai veicinātu transporta nozares dekarbonizāciju, paplašinot elektrisko transportlīdzekļu izmantošanu, tostarp, uzlabojot pilsētas sabiedriskā transporta ietilpību un kvalitāti. Turklāt, pabeidzot izsludinātos konkursus starpreģionālajiem un pilsētas autobusu transporta pakalpojumiem, Grieķija izveidos drošāku un labvēlīgāku vidi, lai veicinātu autobusu parka modernizāciju un zaļināšanu. Pozitīvu ieguldījumu dotu arī autoostu modernizācija galvenajās pilsētās, lai veicinātu intermodālo transportu. Turklāt Grieķijas pasažieru kuģu flotes atjaunošana, kurā vairāk nekā 80 % pasažieru kuģu ir vecāki par 20 gadiem un tiem trūkst zaļo tehnoloģiju, sniegtu būtiskus ieguvumus ekonomikai un videi. Grieķijas ANP ietvaros ir izstrādāts ģenerālplāns Grieķijas pasažieru flotes atjaunošanai, un tas var kalpot par pamatu politikas lēmumiem par kuģu modernizāciju, ostu infrastruktūru un finansēšanu.

(33) Grieķija ir apņēmusies modernizēt savu valsts dzelzceļa sistēmu. Pašreizējās ANM atbalstītās dzelzceļa reformas mērķis ir padarīt Grieķijas dzelzceļa nozari drošāku, efektīvāku, integrētāku, modernāku un atsaucīgāku klientu pieprasījumam, galveno uzmanību pievēršot infrastruktūras pārvaldītāja jaudas un investīciju palielināšanai. Lai atbalstītu šos centienus, ir būtiski ieviest Eiropas Dzelzceļa satiksmes vadības sistēmu un stiprināt Grieķijas Dzelzceļu regulatīvās iestādes darbības spējas, tostarp, novēršot resursu ierobežojumus. Attīstot modernu un efektīvu dzelzceļa sistēmu, Grieķija, būdama vārti starp Eiropu, Vidusjūras austrumdaļu un Melnās jūras reģionu, var izmantot šo savu stratēģisko pozīciju un attīstīt uzticamu, konkurētspējīgu un vides ziņā ilgtspējīgu transporta sistēmu, kas atbalsta reģionālo attīstību, kohēziju, pārrobežu savienojamību un ekonomikas izaugsmi.

(34) Grieķija ir īpaši neaizsargāta pret klimata pārmaiņām un ar tām saistītiem ekstrēmiem laikapstākļiem, piemēram, intensīviem sausuma periodiem, plūdiem, dabas ugunsgrēkiem un karstuma viļņiem. Tā kā šie notikumi ir vērojami arvien biežāk un to sekas kļūst arvien smagākas, ir jāveic dārgi sabojātās infrastruktūras rekonstrukcijas darbi un jāatjauno plaši mežu un lauksaimniecības apgabali. Pašlaik Grieķijai trūkst visaptverošas stratēģijas un skaidra pienākumu sadalījuma, tostarp attiecībā uz reģionālo un vietējo pārvaldi, lai plānotu un īstenotu investīcijas, kas saistītas ar pielāgošanos klimata pārmaiņām. Izveidojot daudzlīmeņu pārvaldības sistēmu un integrējot klimatnoturības apsvērumus visā publiskajā pārvaldē un galvenajās nozarēs (piemēram, enerģētikā un transportā), Grieķija izveidotu labvēlīgāku satvaru, lai veiktu nepieciešamo svarīgākās infrastruktūras investīciju klimatdrošināšanu ilgtspējīgā un efektīvā veidā visā valstī, tostarp piekrastes un salu reģionos. Lai to panāktu, par prioritāti būtu jānosaka uz risku balstīta plānošana un jāmobilizē pienācīgas publiskās un privātās investīcijas, sevišķi nozarēs, kurās neaizsargātība klimata ziņā joprojām netiek pietiekami novērsta, tostarp transporta un no jūras atkarīgajās nozarēs, kas ir pakļautas būtiskiem klimata riskiem. Turklāt Grieķijai būtu lietderīgi īstenot strukturētu pieeju katastrofu riska finansēšanai un veikt turpmākus politikas pasākumus, lai palielinātu privātās apdrošināšanas seguma apmēru, galvenokārt, pieņemot un īstenojot valsts stratēģiju privātai apdrošināšanai pret dabas katastrofām. Privātās apdrošināšanas segums joprojām ir viens no zemākajiem ES, un atšķirības starp Atikas reģionu un citiem reģioniem ir lielas, kaut arī pēdējos pāris gados ir ieviesti pasākumi, kuriem, kā paredzams, būs ietekme vidējā termiņā un ilgtermiņā.

(35) Grieķija ir viena no ES valstīm ar vislielāko ūdens resursu noslodzi, un lauksaimniecība ir galvenais ūdens resursu patērētājs, kas izlieto vairāk nekā 80 % no kopējā ūdens patēriņa. Valsts ūdensapgāde ir pakļauta ievērojamai spriedzei, un situāciju saasina ilgstošs sausums, ekstremālas lietusgāzes; nav pienācīgas sistēmas virszemes un lietus ūdens savākšanai un uzglabāšanai, un attīrīto notekūdeņu atkalizmantošana ir ierobežota. Valsts ANP ietvaros Grieķija ir izstrādājusi jaunu valsts ūdens resursu stratēģiju efektīvai un ilgtspējīgai ūdens resursu izmantošanai un ieviesusi izmēģinājuma iniciatīvu lielāko ūdensapgādes pakalpojumu sniedzēju reorganizācijai. Šīs stratēģijas īstenošanai, kā arī investīcijām ilgtspējīgā ūdens resursu apsaimniekošanā un infrastruktūrā ir izšķiroša nozīme noturīgas infrastruktūras izveidē un uzturēšanā un efektīvas ūdens resursu izmantošanas veicināšanā. Saskaņā ar kohēzijas politikas vidusposma pārskatīšanu Grieķija ir palielinājusi piešķīrumus investīcijām ūdens resursu jomā. Iniciatīvas, kuru mērķis ir veicināt ūdens resursu apsaimniekošanu apritīgā veidā un pieprasījuma pārvaldību, kā arī centieni palielināt sabiedrības informētību par pienācīgi attīrītu notekūdeņu vērtību un drošumu, var palīdzēt mazināt ūdens trūkumu un uzlabot vispārējo ilgtspējīgas ūdensapgādes pārvaldības efektivitāti.

(36) Grieķija saskaras ar problēmām atkritumu apsaimniekošanā. Kaut arī 2022. gadā tika ieviests atkritumu poligonu nodoklis un pieliktas pūles ierīkot atkritumu apsaimniekošanas iekārtas, poligonos joprojām tiek apglabāti aptuveni 80 % sadzīves atkritumu. Piemērotu reciklēšanas iekārtu trūkums un ierobežotais progress reciklēšanas līmeņa palielināšanā, kas joprojām ir tikai 17,4 % salīdzinājumā ar 48 % ES, liecina, ka ir vajadzīga visaptverošāka un integrētāka pieeja atkritumu apsaimniekošanai. Lai risinātu šīs problēmas, ir svarīgi atjaunināt reģionālos atkritumu apsaimniekošanas plānus saskaņā ar Atkritumu pamatdirektīvas prasībām un investēt cieto atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūrā. Tas sevī ietvertu shēmu "cik izmet, tik maksā" pieņemšanu, savlaicīgu dalītās savākšanas programmu izpildi un reģionālo cieto atkritumu apsaimniekošanas struktūru spēju stiprināšanu, sevišķi tādos apgabalos kā salas, kur šo spēju ierobežojumi ir īpaši jūtami maksimālā tūristu pieplūduma periodos. Veicot šos pasākumus, Grieķija var samazināt atkritumu poligonu izmantošanu, palielināt reciklēšanas līmeni un veicināt efektīvāku atkritumu apsaimniekošanas praksi.

(37) Grieķijas vispārējie nodarbinātības rādītāji pēdējos gados ir bijuši labi, un samazinājās atšķirība no ES vidējā rādītāja. Tomēr līdz ar zemu sieviešu līdzdalību darba tirgū dzimumu nodarbinātības atšķirība ir divreiz lielāka par ES vidējo rādītāju. Neraugoties uz uzlabojumiem, Grieķijā ir arī ievērojama daļa jauniešu, kas nemācās, nestrādā un neapgūst arodu (13,6 % 2025. gadā), un neaizsargātas grupas, piemēram, personas ar invaliditāti vai romi, saskaras ar īpašām grūtībām iekļauties darba tirgū. Tālāka elastīgā darba režīma veicināšana un bērnu aprūpes un ilgtermiņa aprūpes pakalpojumu paplašināšana var būt pamats strādājošo, jo īpaši jauniešu, sieviešu un neaizsargāto grupu pārstāvju, skaita pieaugumam un darba kvalitātes uzlabošanai. Joprojām būtiska nozīme ir arī aktīvas darba tirgus politikas stiprināšanai un prasmju neatbilstības novēršanai, labāk orientējot izglītības un mācību sistēmas uz darba tirgus vajadzībām un uzlabojot pieaugušo izglītības programmu koordināciju, efektivitāti un rezultātus. Lai gan tiek ieviestas stratēģiskas sistēmas un tiek īstenoti daži pasākumi, liela daļa iedzīvotāju joprojām ir pakļauti nabadzības riskam un sociālo pārvedumu efektivitāte ir zemāka par ES vidējo rādītāju, kā arī pēdējos gados ir būtiski samazinājusies. Neapmierinātās medicīniskās aprūpes vajadzības, zemais ilgtermiņa aprūpes līmenis, augstās mājokļa izmaksas un nenodrošinātības līmenis liecina, ka ir nepieciešama stabila sociālās aizsardzības sistēma un turpmāka politiska rīcība. Sociālo pakalpojumu un pamatpakalpojumu pieejamība joprojām ir ierobežota un tas nāk par sliktu marginalizētām un attālinātām kopienām.

(38) Papildus ekonomiskajām un sociālajām problēmām, kuru risināšana paredzēta ANP un citu ES fondu kontekstā, Grieķija saskaras ar vairākiem papildu pārbaudījumiem, kas saistīti ar izglītību. Dalība pirmsskolas izglītībā un aprūpē no trīs gadu vecuma līdz obligātās pamatskolas izglītības sākuma vecumam joprojām ir zema. 2019. gadā (jaunākie *Eurostat* dati par Grieķiju) Grieķija ierindojās pēdējā vietā starp ES dalībvalstīm uzņemšanas rādītāja ziņā, savukārt jaunāko datu neesamība apgrūtina progresa uzraudzīšanu. Joprojām zema ir mazāku bērnu dalība arī agrīnā pirmsskolas izglītībā un aprūpē. 2024. gadā Grieķijā 28,8 % bērnu, kas jaunāki par trim gadiem, piedalījās pirmsskolas izglītībā un aprūpē (ES 39,3 %). Šis rādītājs ir īpaši zems attiecībā uz bērniem, kuri ir pakļauti nabadzības vai sociālās atstumtības riskam. Grieķija tiek aicināta palielināt to bērnu dalības līmeni, kas ir jaunāki par trim gadiem, lai līdz 2030. gadam sasniegtu pārskatīto Barselonas mērķrādītāju, proti, 42,8 %.

(39) Saskaņā ar jaunāko ESAO Starptautiskās skolēnu novērtēšanas programmu 2022. gadā liela daļa 15 gadus vecu skolēnu Grieķijā nesasniedza minimālo pamatprasmju līmeni. Nesekmības rādītāji ir vieni no augstākajiem ES, un kopš 2018. gada tie ir palielinājušies visās sociālekonomiskajās grupās, kas liecina par strukturālām problēmām izglītības sistēmas kvalitātes un taisnīguma jomā. Šīs problēmas, kas apdraud Grieķijas izglītības rezultātus, var saistīt ar ierobežotu finansējumu izglītības politikai, nepietiekamu skolu autonomiju, novecojušām skolēnu vērtēšanas metodēm un grūtībām īstenot uz kompetencēm balstītas mācīšanas metodes un īpašas mācīšanas metodes skolēniem ar invaliditāti un speciālām izglītības vajadzībām. Skolotājiem joprojām ir ierobežotas pastāvīgas profesionālās izaugsmes iespējas, kas apvienojumā ar skolotāju vērtēšanas kultūras trūkumu vēl vairāk ietekmē izglītības kvalitāti.

(40) Pieaugušo dalība mācībās, kas 2022. gadā bija 16,6 % apmērā, ir daudz mazāka nekā vidēji ES un ievērojami atpaliek no Grieķijas 2030. gada mērķrādītāja, proti, 40 %. Tā kā prasmju prognozēšanas mehānismu efektivitāte ir ierobežota, prasmju neatbilstība saglabājas, neraugoties uz dažiem nesen notikušiem uzlabojumiem. Zemais profesionālās izglītības un apmācības sistēmas sniegums apgrūtina centienus novērst atšķirību no darba tirgus pieprasījumu pēc prasmēm, kaut arī notiekošo reformu un iniciatīvu mērķis ir problēmu atrisināt. Neraugoties uz augošo pieprasījumu, IKT speciālistu īpatsvars kopējā nodarbināto skaitā ir zemākais ES, proti, 2,5 %. Turklāt kopējais to pieaugušo īpatsvars, kuriem ir pamata vai augstāka līmeņa digitālās prasmes, 2025. gadā bija 50,96 %, kas par 10 procentpunktiem atpaliek no ES vidējā rādītāja. Šo problēmu risināšana arī palīdzētu atbalstīt augšupēju sociālo konverģenci atbilstoši Komisijas dienestu otrā posma valstu analīzei, pamatojoties uz sociālās konverģences sistēmu ([17]).

(41) Mājokļu cenas kopš 2019. gada ir strauji pieaugušas, ko veicina liels pieprasījums un ierobežota būvniecības aktivitāte. Iekšzemes pieprasījums pēc pandēmijas palielinājās un joprojām ir spēcīgs. Ārējais pieprasījums, ko stimulēja zelta vīzas programma un investīciju iespējas tūrismā, 2025. gadā nedaudz samazinājās. Mājokļu piedāvājumu ierobežo gadiem ilgās gausās investīcijas mājokļos, kas salīdzinājumā ar ES joprojām ir zemas, neraugoties uz neseno būvniecības aktivitātes pieaugumu. Mājokļu cenu un īres maksas pieaugums pārsniedza ienākumu pieaugumu, tāpēc mājokļu pieejamība cenas ziņā ir pasliktinājusies, ietekmējot lielu daļu iedzīvotāju. Grieķijas ANP ietvaros vēl ir jāīsteno valsts mājokļu stratēģija un savstarpējas publiskā īpašuma apmaiņas programma (“*Kinoniki Antiparochi*”), tiklīdz tā būs pieņemta, lai privātā sektora attīstītājiem nodrošinātu stimulus investēt cenas ziņā pieejamos mājokļos un sociālajos mājokļos.

(42) Īstenojot savu ANP, Grieķija ir ieguldījusi pārejā uz veselības aprūpes sistēmu, kas balstīta primārajā aprūpē. Pamatojoties uz šiem centieniem, ir vēl vairāk jāveicina piekļuve kvalitatīvai un cenas ziņā pieejamai veselības aprūpei un jāsamazina lielās neapmierinātās veselības aprūpes vajadzības, uz kurām norāda iedzīvotāji. Tas ietver ģimenes ārstu reformas un nosūtījumu sistēmas darbības nodrošināšanu un māsu un ģimenes ārstu trūkuma, kā arī viņu ģeogrāfiskā izvietojuma nelīdzsvarotības novēršanu, kas joprojām ir būtiska problēma, kura kavē piekļuvi aprūpei. Saistībā ar to Grieķijā joprojām vērojams viens no lielākajiem personīgo maksājumu īpatsvariem visā ES. Lai palīdzētu risināt šo problēmu, svarīgs aspekts ir veselības aprūpes līdzmaksājumu apmēra pārskatīšana un zobārstniecības pakalpojumu publiskā seguma nodrošināšana. Ņemot vērā Grieķijas investīcijas digitālajā pārveidē veselības aprūpes jomā, turpmāki centieni uzlabot digitālo veselībpratību palīdzēs paātrināt e-veselības rīku un pakalpojumu ieviešanu. Turpmāk ir ļoti svarīgi darīt pieejamus un izmantot augstas kvalitātes datus par visu nozari, lai sniegtu informāciju tādas politikas izstrādei, kurai ir liela ietekme uz veselības aprūpes sistēmas problēmu risināšanu.

([17]) SWD(2026)122 final – Otrā posma valstu analīze par sociālo konverģenci saskaņā ar sociālās konverģences sistēmu (*SCF*).

(43) Ņemot vērā ciešās savstarpējās saiknes starp eurozonas dalībvalstu tautsaimniecībām un to kolektīvo devumu ekonomiskās un monetārās savienības darbībā, Padome eurozonas dalībvalstīm 2026. gadā ieteica rīkoties, tai skaitā, izmantojot ANP, lai īstenotu 2026. gada ieteikumu par eurozonas ekonomikas politiku. Attiecībā uz Grieķiju 1. ieteikums palīdz īstenot pirmo, otro, trešo un četrpadsmito ieteikumu par eurozonu, 2. ieteikums palīdz īstenot ceturto ieteikumu par eurozonu, 3. ieteikums palīdz īstenot septīto, astoto un devīto ieteikumu par eurozonu, 4. ieteikums palīdz īstenot septīto ieteikumu par eurozonu un 5. ieteikums palīdz īstenot piekto ieteikumu par eurozonu.

(44) Ņemot vērā cilvēkkapitāla izšķirošo nozīmi Savienības konkurētspējas un stratēģiskās autonomijas uzlabošanā, Padome 2026. gadā ieteica dalībvalstīm rīkoties, lai steidzami risinātu savas ar cilvēkkapitālu saistītās strukturālās problēmas prasmju, izglītības un mācību jomā, kuras kavē konkurētspēju. Grieķijai adresētie 2026. gada ieteikumi var palīdzēt īstenot Padomes ieteikumu par cilvēkkapitālu Savienībā,

AR ŠO IESAKA Grieķijai 2026. un 2027. gadā rīkoties šādi.

1. Turpināt ievērot maksimālos neto izdevumu pieauguma tempus, ko Padome ieteica 2025. gada 21. janvārī, un vienlaikus izmantot elastību, ko paredz Padomes aktivizētā valsts izņēmuma klauzula. Palielināt kopējos aizsardzības un drošības izdevumus un gatavību, vienlaikus nodrošinot parāda ilgtspēju un izdevumu efektivitāti, kā arī pakāpeniski pielāgojot budžetu, lai uzturētu strukturāli lielākus aizsardzības izdevumus. Nodrošināt, ka visi pasākumi, kas veikti, lai mazinātu krīzes izraisīto enerģijas cenu kāpuma ietekmi, ir pagaidu pasākumi, kas vērsti uz neaizsargātu mājsaimniecību aizsardzību vai energoietilpīgu uzņēmumu vajadzību apmierināšanu, saglabā stimulus taupīt enerģiju, vienlaikus nodrošinot, lai to fiskālās izmaksas būtu saderīgas ar saistībām saskaņā ar ES fiskālo sistēmu. Turpināt centienus uzlabot nodokļu saistību izpildi, tai skaitā, vēl vairāk centralizējot un digitalizējot muitas un nodokļu inspekcijas, un uzlabot nodokļu sistēmas pārredzamību, izvērtējot un racionalizējot nodokļu izdevumus. Turpināt uzlabot valsts pārvaldes efektivitāti un lietderību, pilnībā īstenojot daudzlīmeņu pārvaldības sistēmu. Turpināt pastāvīgi samazināt ienākumus nenesošo aizdevumu apjomu, kurus tur banku un kredītu apkalpotāji, – paātrinot ar likvidāciju saistītos tiesas procesus.

2. Nodrošināt saskaņā ar Atveseļošanas un noturības mehānismu īstenoto reformu un investīciju nepārtrauktību. Saglabāt īstenošanas tempu kohēzijas politikas programmās, attiecīgā gadījumā balstoties uz pārdali stratēģiskajām prioritātēm un elastības iespējām, par kurām panākta vienošanās kohēzijas politikas satvara vidusposma pārskatīšanā.

3. Vienkāršot regulējumu, racionalizēt un digitalizēt administratīvos procesus. Pabeigt tiesisko regulējumu vides licenšu piešķiršanai un koncesijas nolīgumiem jūras krastā. Novērst lielos šķēršļus ienākšanai profesionālo pakalpojumu sniegšanas jomā un darījumdarbības uzsākšanai. Uzlabot valsts pētniecības, izstrādes un inovācijas sistēmas pārvaldību, samazinot pētniecības politikas pārvaldības un finansēšanas sadrumstalotību. Atvieglot jaunuzņēmumu un augošo uzņēmumu piekļuvi finansējumam, tai skaitā, attīstot vietējo privāto kapitālu un riska kapitālu. Veicināt uzņēmumu, sevišķi MVU, digitalizāciju. Turpināt centienus racionalizēt tiesvedību un saīsināt tiesas procesus, paātrinot civilprocesus un publiskā iepirkuma procedūras. Pabeigt pilsētplānošanas reformu, lai stātos spēkā pilsētvides plāni, kas aptver visu teritoriju.

4. Veicināt cenas ziņā pieejamas elektroenerģijas izmantošanu, attīstot elastības risinājumus, pabeidzot salu starpsavienojumus un uzlabojot sadales tīkla kvalitāti un jaudu un atkrastes vēja enerģijas jaudu, kā arī tālāk izvērst atjaunīgās enerģijas ražošanu, tostarp ar atkrastes vēja enerģijas jaudu. Pārstrukturēt enerģijas nodokļus, lai stimulētu elektrifikāciju, un veikt konkrētus pasākumus, lai pakāpeniski atceltu fosilās degvielas subsīdijas, jo īpaši rūpniecības nozarē. Paātrināt transporta nozares dekarbonizāciju, pabeigt autobusu transporta reformu un paplašināt un modernizēt valsts dzelzceļa sistēmu, tai skaitā ieviest Eiropas Dzelzceļa satiksmes vadības sistēmu. Stiprināt klimatnoturību, nodrošinot, lai galvenā infrastruktūra būtu klimatnoturīga, un veikt pasākumus, lai palielinātu privātās apdrošināšanas segumu pret zaudējumiem, kas saistīti ar dabas katastrofām. Uzlabot ūdens resursu apsaimniekošanu un infrastruktūru. Atjaunināt atkritumu apsaimniekošanas plānus un uzlabot cieto atkritumu apsaimniekošanu, tostarp reģionālā līmenī un uz salām.

5. Paaugstināt sieviešu, jauniešu un neaizsargāto grupu nodarbinātības līmeni un uzlabot darba kvalitāti, pieliekot pūles elastīga darba režīma jomā un paplašinot oficiālo pirmsskolas izglītību un aprūpi un ilgtermiņa aprūpi. Uzlabot izglītības rezultātus, attīstot skolotāju izglītību un novērtēšanu, kā arī skolu autonomiju. Turpināt sociālo pabalstu racionalizēšanu un pakalpojumu pieejamības uzlabošanu. Paplašināt cenas ziņā pieejamu un sociālo mājokļu piedāvājumu, tostarp, izmantojot jaunu būvniecības kodeksu. Veicināt piekļuvi kvalitatīvai un cenas ziņā pieejamai veselības aprūpei, stiprinot primāro veselības aprūpi, novēršot māsu un ārstu trūkumu un ģeogrāfiskā izvietojuma nelīdzsvarotību un samazinot personīgos maksājumus.

Briselē, 2026. gada 10. jūlijā

Padomes vārdā –

priekšsēdētājs

S. HARRIS